

TÓTH ÁGNES

Tavaszi túra

Vakondtúrás barna bögyén ülök. Az ég épp olyan, mint Chaplin arca, miután belevágtak egy adag málnahabot és egy rosszindulatú szarka eljátssza nekem a volt anyósomat, miközben fél szemmel figyel. Rá nem haragszom.

Örülök, hogy végre szilárd talaj van a fenekem alatt és nem a benzingőzt szívom, hanem a határ határtalan illatát. Ettől aztán el is bódulok, mint aki kiürült hordóból próbálja kiszívni a bort.

Hullámszik a vetés meg a kedvem. A vetésről csak sejtem, hogy zab, a kedvemről viszont tudom, hogy zabos. Nem csoda, hiszen legalább 15 kilométerre vagyok a várostól. Úgy kell nekem! Nem akartam 3 kilométert gyalogni, most ötször annyit fogok.

Kíváncsi vagyok, bejön-e holnap dolgozni P., bár tíz az egyhez, hogy nem teszi.

A fejét nem törtem be, de az orrát igen, és amikor kirúgott a kocsiból, már kezdett dagadni a szeme is. Kár. Nem fogja látni a televízióban az ökölvívó-mérkőzést és a nőknek is hiányozni fog az üzemből. Mindegyik oda van érte. Rá nem jövök, hogy miért. Azt mondják: úgy, de úgy tud nézni a két szép szemével.

Ha rám pillant, mindig az a két libaszem jut eszembe, amit Etus a macskák tányérjába dobott és én az üres konyhában legalább három percig nem tudtam, ki a fene néz rám olyan mereven.

Ezért kerülöm a tekintetét és bevallom, szívesebben bámulnám magam a liftes fiú fekete szemében, ha az nem lenne tele Mancika földgömbnyi mellével.

Most egyelőre a kézitükroemben bámulom, hogy milyen vicces vagyok így fél szájjal. Teljesen a bal arcomra kenődött a rúzs, és miután letöröltem, megállapítom, hogy festék nélkül jobban festek.

Felállok. Néhány madár felrebben. Ahogy így elnézem, én vagyok az egyedüli madárijesztő a tájban. Mennem kell! Úgy látom, a Napnak is. Én előnyösebb helyzetben vagyok, mert ha nem bírom ki a látóhatárig, akkor egy bokor mögé is elbújhatok.

Kinézek magamnak egy ösvényt, ahonnan rálátok a városig nyújtózó országút foltozott hátára. Itt nem fog kiröhögni senki.

TÓTH ÁGNES újságíró, prózaíró, költő (1946, Nagyvárad). 1990-től a Bihari Napló riportere, szerkesztője. 1994-től 2002-ig a Duna Televízió váradai tudósítója. Több gyermekvers- és prózakötete jelent meg, Csupabohócok című bohózatát 1995-ben mutatta be a váradai bábszínház. Legújabb kötete: Ábécé-parádé (versek kisiskolásoknak, Várad, 2015).

Szoknyám földi maradványáról lesöpöröm a föld maradványait és topánkámat a hónom alá csapom. A virágzó fák fehérre és rózsaszínűre festik a dombot. A gólyahír sárga fejcskái fűbe szórt csillagok és a százsorszépek cseppet sem beképzelték.

Hangyák sűrűnek egy méhecske teteme körül és egy pillangó összetéveszt valami óriásvirággal.

Kedves tőle.

Felemelek egy alvó csigát és több száz méteren próbálom hasztalanul figyelmeztetni arra, hogy mi történik a házával, ha nem jön ki belőle, de a csiga okos kis jószág, ezért megérdemli, hogy visszategyem a fűbe.

A szél felkapja a szoknyámat és most olyan vagyok, mint az árbócrúd, amire éppen felhúzzák a vitorlát.

Lépek, lépegetek. 1, 2, 3, ...340, ...1564, vajon hány kilométert jöhettem?

A talpam erősen tiltakozik, ezért megtörlöm a fűben és visszahúszom a cipőmet.

Már erősen szürkül, amikor éktelen zörgéssel utolér a Kis Göncöl földi mása.

Az öreg paraszt úgy néz rám, mint a lidércre.

Túsarkú cipő, derékig felhasított szoknya, félujjas blúz, a másik felével éppen neki integetek, később bele is trombitálok, mert hűledezik a levegő, mint mellettem az öreg. Bajusza lelóg az ádámcsutkájaig, és a kalapja olyan avas, mint a dédanyám jóskártyája.

A száját nem látom, de a szemét igen. Fene a kárörvendő vigyorába!

– Dohányzik? – kérdem.

– Igen – mondja, és kíváncsian sandít a retikülömre.

– Akkor adjon egyet – mondom. – Akármilyet.

Csak vacsora után szokott. Otthon.

Hát ezt megbeszéltük.

Kíváncsian figyelem a lovak formás tomporát, amíg az egyik fel nem emeli a farkát.

Akkor félrefordulok.

Felvillannak a fények. Mintha macskák jönnének felém a sötétben. Leugrom és intek. Az öreg letér balra és a lovakra csap, én meg a karomra, vállamra, lábszáramra, de csak egy szúnyog döglik meg. A többi elkísér.

Azért csuda jó fűszaga van a földnek így májusban, és a tücskök, békák, szúnyogok igazán mindent beleadnak, hogy felvidítsanak.

Már nem is bosszankodom azon, hogy milyen hülye voltam. Vagyok. Leszek?

Soha nem hittem volna, hogy P. ilyen rámenős. És éppen velem. Bár lehet, az izgatja, hogy ő nem izgat engem.

Délután elakadtak a villamosok. A bosszús tömeg színesen bandukolt az út közepén.

Nem volt türelmem kivárni, míg újra indulnak a sárga dögök.

Gyalog vágtam neki az emelkedőnek. Etus alig 3 kilométerre lakik, és éppen varrja a tavalyi szoknyámnak valót. Ha most sem megyek próbálni, lassan tavalyelőtti lesz.

Így játszadózom az idő fogalmával a szoknya harangjában, míg fékezés és búbajos hangcsikorgás szólít ki alóla.

– Merre megy, Katinka? – elviszem egy darabon.

– Az jó lesz – mondom libaszemébe nézve –, mert már majd kitörök a bokám.

Később a nyakam is majdnem kitört, amikor letepert az ülésre, de sikerült úgy megharapnom, hogy örökké viselni fogja.

– Veszett kis dög – sziszegte.

– Menjen oltásra – mondtam –, és miközben birkóztunk, előgurult az ülés alól egy üveg konyak.

Megragadtam és elhelyeztem az arca közepén egy reccsenés kíséretében.

Előbb megjedtem, hogy kárt tettem benne, de később megnyugodtam, mert az üveg ép volt és a konyaknak nem volt híja.

P. olyan lett, mint akinek az arca közepén állították ki a zöldségtermesztők díjnyertes paradicsomát, és miközben ezt fájdalmasan ellenőrizte, lenyomtam a kilincset. A fű bedugta zöld fejét, és én egy erős rúgástól elterültem benne.

Támadóm indított, fordult, és én úgy villantam fel a porsapka tükrében, mint zöld alapon egy ferde sikerült lehúzó kép.

Ahogy nőtt köztünk a távolság, úgy csökkent a torkomat fojtogató szorítás...

Mi az? A tücskök elvesztették vonóikat?

Nem, nem. Csak én érkeztem meg a betonfalak sűrűjébe.

Azért a város zaja éppen úgy megnyugtat, mint a tücskök muzsikája, és szerencsére már nem lakom messze.

Már itt is van az utcánk. Ha csak egy árva villanykörte égne, láthatnák, milyen szelíden domborodnak a macskahátú kövek. Köztük portulácska tanyázik, és egy-egy gondos házigazda apró kertet varázsolt az utca arcára. Kétoldalt öreg akácfák bóbiskolnak, és legalább öt házra van kiírva: „Harapós a kutya”. A miénk nem az. Mert nincs is kutya.

Óvatosan lépkedek. Még jó, hogy fehérre van meszelve a ház.

Megcsap a kerítésen áthajló orgona illata, és ha nem lenne elegendem mára az erotikából, buja gondolatokra serkentene.

Kihalászom a kulcsot, és miközben kitapogatom vele a zárat, elemezni próbálom a mai délutánt. Nem érzek mást, csak azt, hogy a természet így tavasszal csodálatos, varázsillatú, oltári zöld, kék, sárga, barna, lila meg mindenféle színű, és én hülye városi tyúk, hosszú évek után ma fedeztem fel igazán.

Ehhez pedig egy libaszemű kandúrmadár kellett, aki sajnos a főnököm, és holnap, vagy azután – attól függ, mikor gyógyul – ki fog rúgni.

De nem fáj. Könnyű vagyok. Mezei illatú. Fene nagy nyugalom ül bennem. Szinte hallom, ahogy azt harangozza a lábával:

„Min-den
rossz-jó
va-la
mi-re”

A herceg

Még annyi fáradságot sem vett, hogy letolja a nadrágját. Csak ült derűs szemérmertlenséggel, talpig pizsamában, és kétnapos szakállal, mint otthon a tévé előtt.

– Hé – szóltam rá –, eltévesztette a házszámot! Az „URAK” egy ajtóval arrébb van.

Közömbös maradt, megtapogatta fején a kötést és tovább nézte a láthatatlan műsort.

– Mozogjon már! – kiabáltam, mert úgy gondoltam, süket.

– ...békén – motyogta, amikor ráncigálni kezdtem.

Közben a 67-ből bejött Bori mama, a 68-ból pedig Pintyőke és a göndör csaj. Toporogva figyelték a különös jelenetet.

– Fogjuk meg a fickót és vigyük át a fiúkhoz – mondtam.

Megragadtuk és húzni kezdtük. Semmi ellenállást nem tanúsított, mégis nehezen boldogultunk vele. Úgy nézett át rajtunk, mint a levegőben kalimpáló bacilusokon.

A folyosó végéről felénk guruló nővér megbotránkozva cövekelt le. Nem értette, miért tolongunk a férfitől a férfi ajtajában.

Az eset izgalmat csempészett a klórszagú egyhangúságba. Marianna vihogva közölte, hogy Tubi nem rakta volna ki a fickót a klotyóról, inkább az ölébe ült volna. Tubi ezért megcélozta a párnájával, de a málnaszörpös üveget találta el. A csattanásra felriadt Zsóka, és elküldte őket a fenébe. Megjósolta Mariannának, hogy elmegy a kedve a vihorászástól, ha majd a műtőbe tolják. Amikor megtudta, miről van szó, ő is felvillanyozódott.

– Jóképű az ürge? – érdeklődött.

– Ojjé – mondtam –, olyan, akár egy arab herceg!

Nyílt az ajtó és elhangzott a szokásos déli riadó:

– Asztalhoz, lányok!

Zsóka kivételével átmentünk az ebédlőbe.

Töklevés volt és mákos valami, harmadik fogásnak pedig a gyagyás fickó, aki nyugodt egyhangúsággal ült a Zsóka megszokott helyén.

– Üdvözlöm – köszöntöttem a régi ismeretség jogán, de nem reagált. Egyszerűen keresztülnézett rajtam.

– Lehet, hogy mind a két szeme üvegből van – súgta Marianna.

Enni kezdtünk. Az új fiú belemerítette kanalát a levesbe, megpróbálta eltalálni a száját, aztán valamilyen okból, kitette a kanálnyi levest a tányér mellé az asztalra. Meghökken, aztán még kétszer kitette ugyanúgy, jobbra.

A leves Tubi felé úszott és a tök legyalult szálacskaí rojtként csüngtek az asztal szélén.

– Hülye – mondta Tubi, miközben a pongyoláját törölgette.

– A szájába is tegyen – kiáltottam rá, mire megijedt és balról tette ki a levest.

– Indexeljen be előre – kérte Marianna, és az asztal alatt nagyot rúgott. Sajnos az én bokámat találta el.

– Nehe-hem bihirom – nyögte a gyagyás, és nagyon csodálkozott.

– Az más – mondtam, és etetni kezdtem.

Az ebédlőben a hangulat elérte tetőfokát. Szerintem mindenki örült, hogy felfedezett egy magánál sokkal szerencsétlenebb alakot.

A gyagyás meg csak tátogatta a száját, mint egy madárfióka, és miközben élvezte az étel ízét, valami ősi emlék villant fel a szemében és így szólt:

– Tyutyu.

– Rendben van – mondtam barátságosan, és megtöröltem a száját. Aztán tálcára raktam egy adag ételt és bevittem a szalonba Zsókanak.

– Ha majd ki bírsz jönni, akkor találkozhatsz a herceggel – közöltem.

Zsóka megígérte, hogy igyekszik összeszedni magát.

A 67-ből hirtelen sikoltozás szűrődött át hozzánk. Átmentem és derűsen figyeltem a nőket, milyen erőfeszítéssel rángatják ki Tyutyut az ablak melletti ágyból. Szegény, megint eltévedt. Bori mama tolókcocsiba rakta és dühösen indult vele a főorvos irodája felé.

– Megmondom a dokinak, hogy ezt a hülyét sürgősen hozza helyre, vagy zárja be valahova, mert kikészíti a többieket.

– Abból baj lesz, mama – mondtam –, tolja be inkább a férfiklotyóba, valamelyik szobatársa majd csak rátalál.

A mama meglódította a tolókcocsit és átkokat szórt utána. A kocsi vészesen közeledett az edényekkel és ételmaradékokkal megrakott kerek asztalhoz. Éppen idejében kaptam el. Irányt változtattam és bekopogtam néhány férfi kórterembe.

Végre a 73-as lakói kitörő örömmel fogadtak. Géza megköszönte a hazaszállítást és Lóarcú úrral berakták Tyutyut az ablak melletti ágyába, ami éppen szemben volt a Svejkével. Megkértem Gézát, hogy borotválja meg a bolyongó lelket.

– Két puszi az ára – vigyorogta.

– Meglesz – mondtam, és éppen kérdezősködni akartam, de Tubi szaladt utánam. Látogatóm érkezett...

Az esti vizit és a kötelező lámpaoltás után a lányok még sokáig traccsoltak. Azon sajnálkoztak, hogy holnaptól megkezdem civil életemet.

– Hiányozni fogsz – csicseregték.

– Ti is nekem – vigasztaltam őket, aztán a fejemre húztam a takarót.

Minden eszembe jutott. Még az is, ami nem kellett volna. A jövőmön töprengtem és bizonytalanság görcsölt belém, pedig azt szerettem volna, ha az utolsó éjszakát gondtalanul vészelem át.

Idegesen nyúltam az eltiltott cigaretta után, és kislattogtam a néma folyosóra.

Kinyitottam az ablakot és belehunyorogtam az éjszakába. A város távoli fényei visszahunyorogtak. A mélyben a szolgálatos dokik gépkocsisora parkolt. Színes bogárhátukon megvillant a lámpa fénye.

A hold lassan mászott a szőlődombok fölé. Olyan közel volt, hogy egy almával eltaláltam volna.

Mustszagot kergetett a szél, és ettől valahogy elviselhetőbbnek éreztem az életet.

A lányok már aludtak. Nem gyújtottam villanyt. A hold fényénél botorkáltam az ablakig. Levettem a köntösömet, lerúgtam a papucsomat és bemásztam az ágyamba.

Idegen testbe ütköztem, káromkodtam, és abban a pillanatban kirobant a röhögés.

A sápadt fényben megpillantottam egy frissen borotvált arcot.

Ártatlan nyugalommal bámulta a semmit, és egy cseppet sem izgatta, hogy négy fiatal hálóingés csaj vihorászik körülötte.

– Hé, hülye úr! – kiáltottam rá. – Már megint eltévesztette a házszámot!

Kezét védekezően a feje fölé kapta.

– Ne-ne... – nyögte könnyörögve.

– Nem bántlak – szóltam szelídebben –, csak hozom a szekeret és átszállítalak az ágyikódba...

A folyosón összetalálkoztam Lóarcú úrral és Svejkkal.

– Ha megtaláljuk, akkor a lepedőjével jól odakötjük az ágyához. Egész napra – mondta Lóarcú úr. – Akkor nem kell folyton utána mászkálnunk!

– Helyes, helyes – bólogatott Svejkkel hozzám. – Tudja, nekem is volt egy ismerősöm a Gólya utcában, az is éppen így járt, mint ez, amikor leütötték a pénzéért. Emlékezetkihagyása lett. Fél évig azt sem tudta, ki fia-borja, s melyik világon van. Egyszer felült a 21-es buszra és csak öt nap múlva találta meg a rendőrség.

Megtorpantam, és szívemben bontakozni kezdtek a megbocsátás szirmai.

– Mondja, szépségem – nyerített rám Lóarcú úr –, nem látta a mi amnéziásunkat?

– Látta a fene – mondtam mogorván –, és visszasiettem ideiglenes lakosztályomba. Gyengéden betakartam a herceget, aztán bebújtam a kuncogó Marianna mellé.

Olyan könnyű álmom volt, mint gyermekkorom ártatlan éveiben.

Kék fű

*Valami görbe kis utcában kerestem
az egyenes utat évekig,
Akkor még azt hittem, kék a fű
és ezüst bárányok legelik.*

*Balogh volt legjobb barátom,
s a megölt békákat a napra tettük,
ne a mi lelkünkön száradjanak.
Szeplős fecskéket eregettünk délnek,
aranyköpéseket írtunk vedlett falakra,
illusztráltuk és azt hittük, értjük is.*

Zárójelben

*Mert valamit mindig elrontok,
valahol közbeszólók,
valakit a láthatár mögé űzök.
Zárójelben kéne üljek
egy mondat közepén,
hol földig ér bennem a bánat,
de égig az öröm,
ha pár lépést teszel
a láthatár mögül és rám nevensz.*

TE

*Ha megérinted a kidöntött fákat,
fészkeikre a madarak visszaszállnak.
Kifésülöd hajamból a múltat,
sikongva a magasba hullnak.
A folyót forrásához tereled vissza,
tisztuljon a szennyezett föld, ha issza.
Megtörve senki meg ne lásson,
jegenyeszobor vagy a tájon.
Állsz szakadék szélén, magadra várva,
s úgy mész keresztül, mintha a híd állna.*